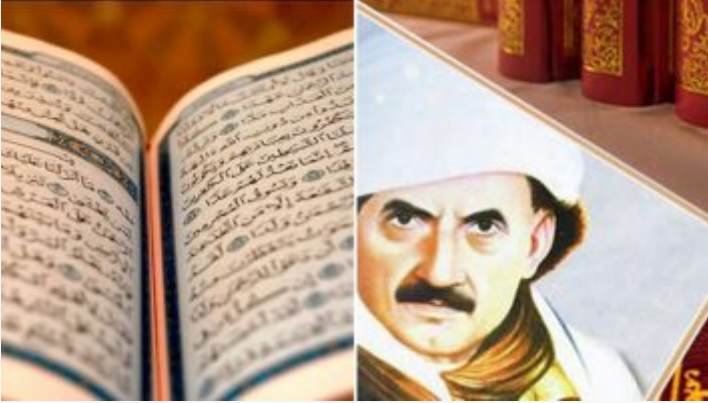
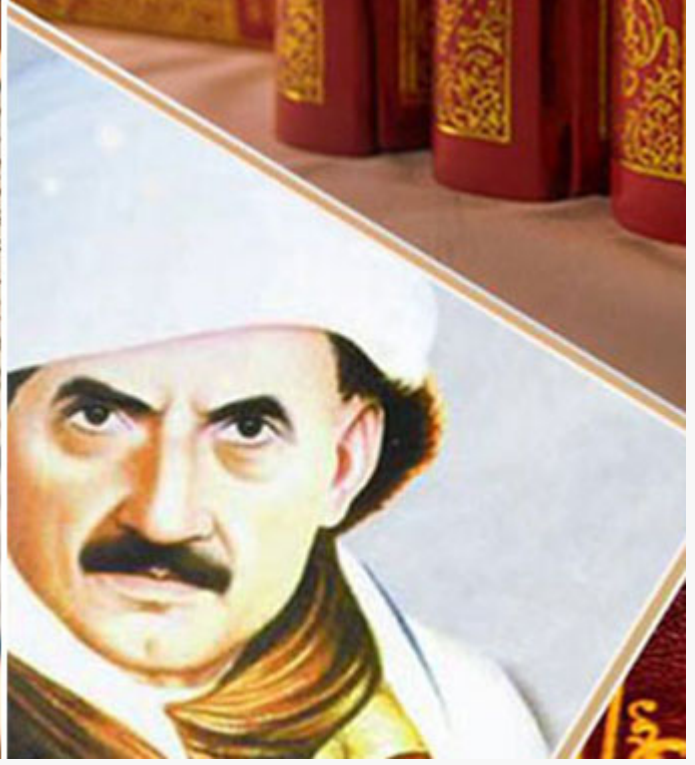

Ubudiyet ve duâ

“İnsan, şecere-i hilkatin meyvesi olduğundan, meyve gibi en uzak ve en câmi ve umûma bakar ve umûmun cihetü'l-vahdetini içinde saklar bir kalb çekirdeğini taşıyan ve yüzü kesrete, fenâyâ, dünyaya bakan bir mahlûktur. Ubûdiyet ise, onun yüzünü fenâdan bekaya, halktan Hakka, kesretten vahdete, müntehâdan mebd'e çeviren bir hayt-ı vuslat, yahut mebd ve müntehâ ortasında bir nokta-i ittisaldır.”¹ İnsan bu âleme ilim ve duâ vasıtasıyla tekemmül etmek için gönderilmiştir. Mâhiyet ve kâbiliyet i'tibârıyla her şey ilme bağlıdır. Ve bütün hakikî ilimlerin esâsı ve mâdeni, nûru ve rûhu marifetullahtır. Yanî Allah'ı bilmek ve tanımaktır. Ve onun da en yüksek esâsı Allah'a îmândan sonra muhabbetullahtır.

Hem insan, nihâyetsiz acziyle berâber sınırsız belâlara mâ'rûz ve hadsiz düşmanların hücûmuna müptelâ; nihayetsiz fakirliğiyle berâber sonsuz ihtiyaçlara giriftâr ve nihâyetsiz arzulara ve taleplere muhtaç olduğundan, yaratılıştan gelen aslî vazîfesi, îmândan sonra, duâdır. Duâ ise ubûdiyetin rûhu, özü ve esâsıdır.

İnsanın yaratılış vazîfesi Allah'ı tanımak, O'na îmân ile inanmak ve kulluk yapmaktır. Bu sebeple de insan bu âleme ilim ve duâ vasıtasıyla tekâmül etmek ve meleklerden de üstün bir makama çıkabilmek için gönderilmiştir. İnsanın mâhiyetine yüce Allah çok şümûllü ve yüksek istidâdlar koymuştur. İnsan bu istidâdlarla kulluk yapmalı, yüce makamlara çıkmalı ve Allah'ın rızasına kavuşmalıdır. Kulluk ve duâ da ilim ile yani kabiliyetlerimizi nemâlandırarak ve geliştirerek gerçekleşecektir. Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu? Bu sebeptendir ki her şey ilme bağlıdır. İlim ise elbette ki marifetullah ilmi olmalıdır. Allah'ı bilmek, bütün isimleri ve sıfatları ile O'nu tanımak ve O'na hakikî mânâda kulluk yapmaktır. İnsan Allah'a îmân ettikten sonra o îmân-ı billâh olur. İnsan îmân-ı billâhtan sonra marifetullaha ulaşmalıdır. Marifetullah Allah'ı hakikî manada tanımak ve bilmektir. Marifetullahtan sonra da muhabbetullah makamına ulaşılır. Oradan da insan müşahedetullah ve lezzet-i rûhaniyeye kavuşmalıdır ki îmân-ı kâmil tahakkuk etsin. İşte insan kabiliyetlerini inkişâf ve inbisât ettirerek ilim ile bu makamlara ulaşabilir ve hakikî yaratılış gâyesine kavuşur.

İnsan sonsuz aczi, nihâyetsiz fakirliği ve hadsiz belâlara düşkünlüğü ile çaresiz ve aciz bir mahlûktur. Aynı zamanda da düşmanları hadsizdir. Çok sıcaktan ve soğuktan korkar ve etkilenir. Gözüyle göremediği mikroptan titrer. Nihâyetsiz ihtiyaçları ve düşmanları vardır. İşte bunların üstesinden gelebilmek için bir koruyucuya ve aczine ve fakirliğine hem cevap verebilen hem de düşmanlarını def edebilen bir yaratıcıya ihtiyaç duyar. Bu sebeptendir ki duâ ile o Rabbin kapısını çalsın ve bütün ihtiyaçları karşılansın ve düşmanları da def edilebilsin. İşte bütün bunları yapacak ancak ve ancak âlemlerin Rabbi Kadîr-i Rahîm olan Allah'tır. Böylece duâ ve ubûdiyet kulluğun esâsı ve özüdür. Yüce Allah bizleri duâ etmek için nihayetsiz aciz ve fakir yaratmıştır ki, hakîkî vazîfemiz olan duâ ve kulluğa yönelim ve sadece O'ndan isteyelim, O'na yalvaralım.

Ubûdiyet ve kulluk Allah emrettiği için yapılır. Neticesi ise Allah'ın rızâsıdır. Faydası ahirettedir. Dünyevî bir fayda için yapılan ibâdet semeresizdir. Hatta dünyada bir maslahat ve fayda görmek niyetiyle yapılan ibâdetlerde ihlâs ve Allah rızâsı kalkar, o ibâdet de ibâdet rûhundan uzaklaşır. Onun için ibâdetler sırf Allah emrettiği için yapılır. İbâdetin rûhu niyettir. Bedîüzzamân Hazretleri "Niyet ise bir rûhtur, o rûhun rûhu da ihlâstır" der. İhlâs ise sadece Allah rızâsı için çalışmak ve ibâdet yapmaktır. Yani karşılığında dünyevî ve uhrevî hiçbir menfâat beklemeden ibâdet yapmaktır. İnsan bu duruşu ve inaniş ile ibâdet yapar. Ancak Allah, kul istemeden ve niyet etmeden dünyevî faydalar verirse o Allah'ın fazlındandır. İbâdetleri iptal etmez. Çünkü kul bizzat kastî olarak ne niyeten ne de fiilen o matlûbları istememiştir. Kulun niyet ve fiillerinden râzı olan Allah, o kuluna fazlından ve ikrâmından dünyevî faydalar verebilir. Bunlar kalbde rahatlık, geçim kolaylığı, bereketli rızık gibi faydalar olabilir. Bunlar Allah'ın ikrâmı ve ihsânıdır. Yapılan ibâdetlerin neticesi değildir.

"Ubûdiyet, mukaddeme-i mükâfat-ı lâhika değil, belki netice-i nimet-i sabıkadır. Evet, biz ücretimizi almışız; ona göre hizmetle ve ubûdiyetle muvazzafız." 2 Öyleyse ibâdetler ancak geçmişte bize verilen nimetlerin şükrü olabilir. Çünkü biz Allah'ın hem memlûku hem de mülkünde işleyen ve nimetlerinden istifâde eden kullarıyız. Buna râzı olmayan Allah'ın sayılamayacak kadar nimetlerini nasıl îzâh edecek ve inkâr edecek? Eğer inkâr ederse o zaman Allah'ın mülkünden çıkıp, O'nun nimetlerinden faydalanmaması gerekir. Eğer faydalanıyorsa o zaman o nimetlerin karşılığı olarak Allah'a teşekkür nevinden şükür vazîfesini yapması gerekir. İşte yapılan ibâdetler bir nevî bize verilen nihâyetsiz nimetlere şükür ve teşekkürdür. Eğer onu da yapmaz isek insan olmanın mâhiyeti ve fitratın gereği nedir?

"Demek, duâ bir sır-ı ubûdiyettir. Ubûdiyet ise, hâlisen livechillâh olmalı. Yalnız aczini izhâr edip, duâ ile O'na ilticâ' etmeli, rubûbiyetine karışmamalı. Tedbîri O'na bırakmalı, hikmetine i'timâd etmeli, rahmetini ithâm etmemeli." 3

"Bu i'tibârla, insanın Allah'a karşı ubûdiyet, vazîfesidir." 4 Hem hayat, bütün cihazatıyla şükür ve ubûdiyet ve tesbihin menşe ve medândır. Öyleyse ubûdiyet ve duâlarımızı cemaatî intisâb ile cüz'î ubûdiyet ve duâ ve dâvâmızı küllî, geniş bir ubûdiyete çevirip küllî, umûmî hâle dönüştürmeliyiz.

Öyleyse insanın fitratından gâye ubûdiyettir. Ubûdiyet ise, Allah'ın dergâh-ı izzetine kusûrlarını Estağfirullah ve Sübhânallah ile ilân etmektir. "Ubûdiyeti emreden tekliftir. Mükellefiyetini ifâ edenin, mükellefiyet müddetince, mükellefiyet-i askeriye gibi yemekleri, libâsları ve sair hayat lâzimeleri hazine-i Rahmân'dan verilir. Mükellefiyet-i askeriye iki buçuk senedir. Amma mükellefiyet-i ubûdiyet, müddet-i ömürdür." 5

Dipnotlar:

1- Sözler, 2004, s: 584.

2- Sözler, 2004, s: 578.

3- Sözler, 2004, s: 507.

4- Mesnevî-i Nuriye, 2006, s: 354.

5- Mesnevî-i Nuriye, 2006, s: 352.